

Клас: 5.

Дата: 13 січня 2021 року.

Урок № 54.

Тема: Навчальне виразне читання текстів з дотриманням правил орфоєпії

Мета: навчити учнів правильно сприймати та читати тексти різних стилів та типів мовлення, дотримуючись норм орфоєпії;
розвивати вміння аналізувати, обґрунтовано доводити власну думку; пам'ять, увагу;
виховувати правописну бажання пізнавати нове і цікаве.

Хід уроку

1. Оголошення теми і мети уроку.

2. Мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні ми з вами будемо читати тексти різних типів і стилів мовлення, дотримуючись правил орфоєпії, тобто правильно вимовляючи слова.

3. Актуалізація опорних знань. (Дати усно відповідь на питання, що розміщені нижче).

- ✗ Скільки стилів мовлення в УМ?
- ✗ Скільки типів мовлення в УМ?
- ✗ Який тип мовлення ви активно використовуєте у житті кожного дня?
- ✗ Який стиль мовлення є найважчим?

4. Виразне читання текстів з дотриманням правил орфоєпії.

Ви обираєте один із 5 текстів, який найбільше вам сподобався, читаєте його вголос і надсилаєте мені у вайбер або голосовим, або відеоповідомленням на мій номер: 099-64-84-572.

Текст 1.

У темному лісі жили собі Світлячки. Удень вони спали, а вночі весело літали – змагались, хто з них прудкіший.

- А ти чому не бавишся з нами? – запитували дорослі Світлячки в Малого, який із самого ранку нудився на горбочку.

- Гляньте, за горбочком – велика яма. А раптом хтось туди впаде? Зайчик або Людина.

- Ха-ха! – сміялися Світлячки. – Уночі Зайці й Люди сплять.

- Усе одно посиджу, яма глибока, усяке може статися.

І якось уночі, коли Світлячки, як завжди веселилися собі, серед лісу раптом почувся якийсь тріск. Хтось пробирався кущами й жалібно вигукував:

- Ей, люди, озовіться!

Нічні Світлячки з несподіванки кинулися хто куди. Лише Малий Світлячок продовжував хоробро сидіти на своєму горбочку.

Аж тут до нього підійшла Дівчинка.

- Не можна сюди! – застеріг її Світлячок. – Тут глибока яма!

Та Дівчина не чула мови Світлячка, не розуміла тривожного миготіння нічного вогника та ступила далі.

Тоді Малий Світлячок злетів над ямою і з великої тривоги за Дівчинку яскраво спалахнув!

- Ой, яма! – скрикнула Дівчинка. – Та яка глибока!

Вона обережно обійшла небезпечне місце й раптом почула людські голоси. Отже, її розшукують!

Дівчинка радо кинулась назустріч людям. Одначе за мить зупинилась.

- Світлячок! – згадала вона. – Де він? Адже це він попередив мене про небезпеку! Я мушу йому подякувати.

Дівчинка повернула назад. Але Світлячка, який тріпотів на землі обвугленими крильцями, побачити вже не змогла... (За Ю. Ярмишем).

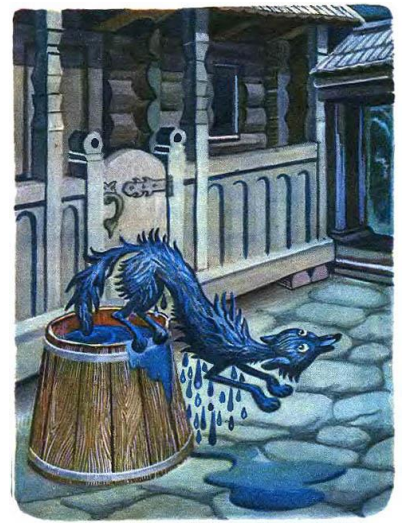
Текст 2.

Чи пізно, чи рано встав Лис на другий день, позіхнувши смачно й сплюнувши тричі на бік, де вчора йому була така немила пригода, він обережно, лисячим звичаєм, виліз із нори. Глип-глип! Нью-нюх! Усюди тихо, спокійно, чисто.

Заграло серце в лисячих грудях. «Саме добра пора на полювання!» - подумав. Але в тій хвилині зирнув на себе: - Господи! - Аж скрикнув неборачисько. - А се що таке?

З переляку він кинувся тікати, але, ба, сам від себе не втечеш! Зупинився й знов придивляється: та невже се я сам? Невже се моя шерсть, мій хвіст, мої ноги? Ні, не пізнає, та й годі!

Якийсь дивний і страшний звір, синій-синій, з препоганим запахом, покритий не то лускою, не то якимись колючими гудзями, не то їжаковими колючками, а хвіст в нього - не хвіст, а щось таке велике й важке, мов довбня або здоровий товкач... (За І. Франком).

Текст 3.

До своєї школи я йду чотири зупинки автобусом. З того часу, як на нашому маршруті з'явився новий автобус, я виходжу з дому вчасно, щоб потрапити саме на нього.

Це червоний автобус, його видно здалеку. Угорі світяться цифри. Це номер маршруту. Підїжджає машина майже нечутно.

Безшумно відчиняються двері. Вхід - широкий, люди вільно заходять у салон. Східці в цієї машини широкі, низенькі, щоб і старим, і малим зручно було заходити. Є ще гладенькі поручні з обох боків. Це також допомагає пасажиром.

По обидва боки в салоні на підвищенні розміщені подвійні сидіння. Це зручні м'які крісла з високими спинками. Для пасажирів, які стоять, угорі передбачені ручки, щоб триматися.

У салоні автобуса постійно звучить приємна музика. Пасажири не задихаються від запаху бензину. Навіть коли в салоні багато людей, у них не псується настрій. Цей

комфортабельний автобус дуже подобається пасажирам.

Текст 4.

Як я і обіцяв Алісі, я взяв її з собою на Марс, коли полетів туди на конференцію.

На Марсі ми оглянули місто, зїздили з туристами в пустелю й побували у Великих печерах. Але після цього мені не було коли турбуватися про Алісу, і я віддав її на тиждень в інтернат. На Марсі працює багато наших фахівців, і марсіяни допомогли нам збудувати величезний купол дитячого містечка. У містечку добре - там ростуть справжні земні дерева. Часом діти їздять на екскурсії. Тоді вони вдягають маленькі скафандри і виходять вервечкою на вулицю.

Тетяна Петрівна - так звати виховательку - сказала, що я можу не турбуватися. Аліса теж сказала, щоб я не турбувався. І ми попрощалися з нею на тиждень.

А на третій день Аліса зникла.

Це була цілком незвичайна подія. На Марсі в місті загубитися аж ніяк неможливо. А тим паче земній дитині, вдягненій у скафандр. Перший же зустрічний марсіянин приведе її назад. А роботи? А Служба безпеки? Ні, загубитися на Марсі неможливо.

Та Аліса загубилась.

Її не було вже близько двох годин, коли мене викликали з конференції і на марсіянському всюдиході-скакуні привезли в інтернат. Вигляд у мене був, напевно, розгублений, бо, коли я з'явився під куполом, усі, хто там зібрався, співчутливо змовкли.

Виявляється, телестанція міста вже годину передавала повідомлення про те, що пропала дівчинка з Землі. Всі відеофони Марса горіли тривожними сигналами. У марсіянських школах припинили заняття, і школярі, розбившись на групи, прочісували місто й околиці.

Зникнення Аліси помітили, як тільки її група повернулася з прогулянки. Відтоді минуло дві години. А кисню в неї в скафандрі – на три години.

Я, знаючи свою доньку, спитав чи оглянули закутки в самому інтернаті або поряд із ним. Можливо, вона знайшла марсіянського богомола і спостерігає за ним...

Мені відповіли, що підвалів у місті немає, а всі закутки вже обстежили школярі й студенти марсіянського університету, котрі ці місця знають як свої п'ять пальців. (Кір Буличов).

Текст 5.

Про козу

У бабусі на селі, обіч дороги, що вела до річки, на просторій, порослій бур'яном місцині завжди паслася велика брудно-біла коза. Цілими днями вона завзято скубла траву, і якби той лужок був меншим, то давно б уже виїла на ньому всю зелень. Та, на щастя (певна річ, козине щастя), він був досить великий, і їжі їй вистачало.

Коли хто проходив мимо, вона, здавалось, не звертала на нього щонайменшої уваги. Але якось я озирнувся й побачив: коза стоїть біля кілочка, до якого була прив'язана довгою мотузкою, й дивиться ніби трохи зажурено мені вслід. Перейнявши мій погляд, тварина опустила голову, повернулася боком і заходила коло якогось бадилля.

Мені стало ясно: вона тільки вдає, що нікого не помічає, а насправді їй, певне, прикро, бо всі подорожні бачать її, припнуту до кілка, і невідомо, що про те думають. Це повинно було дошкуляти їй самолюбству. Потім я ще кілька разів проходив повз неї, різко обертався і щоразу ловив на собі сумний і незалежний козиний погляд. То було дуже горде і,

без сумніву, волелюбне створіння.

Деякі хлопці, з котрими я ходив на річку, взривши її, зачинали по черзі мекати, і вона відповідала їм тим же. Хлопці вважали, що відповідає коза тому, хто найбільш вдало її перекиривить. Тільки-но чулося її «ме-е-е», всі починали сміятись, але мені завжди здавалось, що це «ме-е-е», так би мовити, в її устах звучало трохи насмішкувато й зверхньо. Бо був певен: коза ніскільки не страждає від того, що вона коза, як і ми не страждаємо від того, що ми люди. І

кожну спробу ввійти з нею в стосунки вона розцінювала як намагання бути схожим на неї чи, скажімо, піднятися до її рівня. А раз ні в кого не виходило оте «ме-е-е» так гарно, як в неї, то й зрозуміло – ставилась вона до всіх пересмішників відповідно (Я. Стельмах).

5. Підсумки. (Усно продовжіть речення, подані нижче).

- ✗ Сьогодні я дізнався... .
- ✗ Я навчився... .
- ✗ Я закріпив такі навички, як... .

6. Д/з.

Дібрати словниковий диктант і записати його в зошит: 10 слів, у яких відбувається уподібнення приголосних звуків (але тих, яких не було ні в класній, ні в попередній домашній роботі).